בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ג'**, **כ"ב** ב**תמוז** תשס"ג (**22** ב**יולי**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מגיעים אנו היום, **כ"ב ב<u>תמוז</u>**, לאות **ר** במסעינו האל"ף-בי"תי החודשי...
פירוש התלמוד לאותיות ה-א',ב' מלמדינו על אודות ה', המצוות השונות והשכר המצפה למקיימים אותן. והנה, עם האות: **ר** – משנה הסמליות כיוון. בפעם הראשונה אנו מגלים כי יש שלעתים עלינו לגנות התנהגות הרסנית, ולהקיא מקרבנו את הנוהגים כך. ברם, בד בבד עם הצגת כלל מוסרי חשוב זה באשר להתנהגות האנושית – מוזהרים אנו שעלינו לזכור כי גם לרשע ניתנת אפשרות לשוב, ובעקבות תשובתו, עלינו לקבלו אל תוך החברה.
התלמוד מבאר שה-**ר** מייצגת את ה**ר**שע, ולפי שאות זו סמוכה לאות **ק**, המסמלת את ה**ק**דוש, שואל התלמוד: מדוע מפנה ה-**ק** את פניה מן ה-**ר**? [למעשה, זוהי לשון נקיה, שכן 'אחוריו של **ר**י"ש לגבי ה**ק**ו"ף.] – אמר הקב"ה: 'אין אני יכול להסתכל ב**ר**שע.' ומה טעם פונה התג של ה-**ק** אל ה-**ר**? "אמר הקב"ה: 'אם חוזר בו, אני קושר לו כתר כמותי.'
השאלה המתעוררת למקרא הדברים היא – הלא ה' הוא "**א-ל רחום וחנון, ארך אפיים ורב חסד, נושא עוון ופשע...**"[שמות ל"ד 6] אכן, אמת היא שה' נוהג ברחמים אף עם החוטאים. אין הוא מפנה את "גבו" כביכול, לטלו אשר חטאו בשוגג או מחוסר תשומת לב, ואין הוא מתבדל מאותם אשר לא הצליחו לעמוד בפני לחץ ופיתויים. הרשע שממנו מפנה ה' את פניו, הוא זה שנוטש ביודעין את תורת ה' ומכחיש את מלכותו, ו**מתוך הכרה מלאה** הופך, חלילה, ל"לא-מאמין".

דרגה זו של רשעות מציינת את החוטא בתואר "רשע", אך ... ניצוץ של טוב שוכן בלבו של **כל** יהודי. זוהי הנקודה הנסתרת במעמקי הלב, ניצוץ היכול להשתלהב לאש גדולה המלכדת את רוחו עם רוח אבותיו ועם בוראו. החטא אינו יכול לפגוע בגרעין פנימי זו של קדושה.
רעיון זה, שבלב כל יהודי חבויה השאיפה להיות צדיק, בא לידי ביטוי בהלכה העוסקת במקרה של גירושין, כאשר הבעל מסרב לתת גט לאשתו. מה יעשה בית דין כאשר נפסק שעל הבעל לגרש את אשתו והלה מסרב לעשות זאת, כלום יכפו לעשות זאת? והרי לגט יש תוקף רק אם נתנו הבעל מרצון! הפתרון הוא "כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני'!", שכן ההלכה מניחה שכל אדם רוצה לעשות את הדבר הטוב. סירובו נובע מן התאוות והיצרים המונעים אותו לעשות זאת, ואילולי פיתויים אלה, היה הבעל העקשן נותן את הגט מרצון, כמו שעליו לעשות מבחינה מוסרית והלכתית. כל שנחוץ הוא להחליש את אחיזת כוחות הרע בו. כאשר בית הדין כופה אותו לגרש את אשתו, נחלש יצר הרע שלו – אשר הוא המסיתו להימנע ממתן הגט. כך יכול לבוא לידי ביטוי רצונו **האמיתי** של הבעל, לעשות הישר והטוב. [המדרש מצביע על כך שאם נקרא במהופך את המילה '**הצור**', המרמזת לטבעו של האדם העומד בתוקף על דעתו, נקבל את המילה **רוצה**'. כשם ש'הצור' יכול להפוך ל'רוצה', כן יכול סירוב להפוך להסכמה.]

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום **ג'**, **כ"ב** ב**תמוז** תשס"ג (**22** ב**יולי**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לפי מדרש אותיות דרבי עקיבא, מייצגת ה-**ק** **ק**רן, כלומר גאווה וכבוד. באלף-בית עומדת אות זו בין ה**צ**דיק – **צ**, ובין ה**ר**שע – **ר**, כרמז לפסוק בתהלים: **"וכל קרני רשעים אגדע, תרוממנה קרנות צדיק."** [ע"ה 11]

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל